

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Περικλέους Σταύρου 31
34100 Χαλκίδα
Τ: 2221-300524 & 6937016375
F: 2221-300524
@: chalkida@diakrotima.gr
W: www.diakrotima.gr

Προς: Μαθητές Α, Β & Γ Λυκείου / Κάθε ενδιαφερόμενο

Αγαπητοί Φίλοι

Όπως σίγουρα γνωρίζετε, από τον Ιούνιο του 2010 ένα νέο «**ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ**» λειτουργεί και στη Χαλκίδα. Στο Φροντιστήριό μας, κάνοντας χρήση **πρωτοποριακών εκπαιδευτικών μέσων**, το «Σύστημα ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ» γίνεται «Σύστημα Επιτυχίας»!

Κάποια από τα βασικά σημεία υπεροχής των Φροντιστηρίων **ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ** είναι τα εξής:

- **Ευρεία χρήση** διαδραστικού πίνακα
- **Εξειδικευμένοι καθηγητές** επιλεγμένοι με τις πλέον αυστηρές μεθόδους
- **5μελή τμήματα** αντί για τα συνήθη πολυμελή τμήματα των φροντιστηρίων
- **60λεπτο μάθημα** και όχι 45λεπτο
- **Βοηθήματα εκδόσεων ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ** που προσφέρονται στους μαθητές μας

Εκτός όλων αυτών των πλεονεκτημάτων, οι μαθητές μας προετοιμάζονται για τις πανελλήνιες εξετάσεις ήδη από την Α Λυκείου, με τον τρόπο που διεξάγονται τα διαγωνίσματά μας. Η διαδικασία ξεκινά με την αποστολή του «Τετραδίου Ύλης» από τα Κεντρικά μία εβδομάδα πριν το καθορισμένο διαγώνισμα, ώστε να γνωρίζουν όλοι (διεύθυνση, καθηγητές και μαθητές) την εξεταστέα ύλη. Στη συνέχεια, την Παρασκευή το βράδυ πριν το διαγώνισμα αποστέλλονται από την Κεντρική Διοίκηση τα θέματα των διαγωνισμάτων του Σαββάτου, τα οποία φυσικά είναι άγνωστα και κοινά για όλα τα φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ.

Φανταστείτε λοιπόν, ότι οι μαθητές μας εξοικειώνονται ήδη από την Α τάξη του Λυκείου με την ιδέα των Πανελληνίων εξετάσεων αφού γράφουν σε όλη την Ελλάδα, κοινά και άγνωστα θέματα, σε κοινή ύλη, κοινή ημέρα και κοινή ώρα!

Στη συνέχεια, ακολουθεί το Τετράδιο Ύλης του Διαγωνίσματος, τα θέματα του Διαγωνίσματος και οι απαντήσεις από τους εξειδικευμένους καθηγητές μας. Για οποιαδήποτε απορία έχετε μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Φροντιστήριο στα τηλέφωνα και το e-mail που υπάρχουν πάνω δεξιά.

Τέλος, θα χαρούμε πολύ να σας δούμε από κοντά, προκειμένου να ενημερωθείτε εσείς και οι γονείς σας για τα προγράμματα σπουδών μας και να ωφεληθείτε από τις προσφορές μας ενόψει της νέας σχολικής χρονιάς.

Με φιλικούς χαιρετισμούς,

Απόστολος Κηρύκος
Χημικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
MSc Marketing & Communication A.U.E.B.
Διεύθυνση **ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ** Χαλκίδας

ΔΕΛΤΙΟ ΕΞΕΤΑΣΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

ΤΑΞΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ	ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11/12/2010
ΜΑΘΗΜΑ : ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ: ΜΠΟΥΡΔΑΚΟΥ ΙΩΑΝΝΑ	
ΒΙΒΛΙΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ	Η ανάλυση του διηγήματος του Βιζυηνού στις σελίδες 4 – 48 και η ανάλυση του ποιήματος του Σολωμού σελίδες: 137 – 212. Οι μαθητές πρέπει να μπορούν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν στο συγγραφέα, στο λογοτεχνικό περιβάλλον, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του συγγραφέα που εντοπίζονται στη μορφή και στο περιεχόμενο του έργου καθώς και να αναγνωρίζουν τις αφηγηματικές τεχνικές και το ρόλο τους. Τέλος, οφείλουν να ανταποκρίνονται σε ερωτήσεις που ζητούν να σχολιαστεί χωρίο του κειμένου και να συγκρίνουν το διδαγμένο κείμενο με άλλο λογοτεχνικό ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο.	
ΒΙΒΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ: «ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ» ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ: «ΚΡΗΤΙΚΟΣ».	

Για την άριστη προετοιμασία ενός διαγωνίσματος απαραίτητη είναι η γνώση όλων των ασκήσεων που περιέχονται στο σχολικό και στο φροντιστηριακό βιβλίο ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ στα κεφάλαια που περιλαμβάνονται στην παραπάνω εξεταστέα ύλη. Κατ' ελάχιστον όμως απαραίτητη κρίνεται η γνώση των παραπάνω προτεινόμενων ασκήσεων.

Σας Ευχόμαστε Καλή Επιτυχία!

Τάξη: Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Κατεύθυνση: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ

Μάθημα: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Σύνολο σελίδες: 4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διονύσιος Σολωμός, Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ

4 [21.]

- Έκοίταξε τ' αστέρια, κι εκείνα αναγαλλιάσαν,
Καί τήν αχτινοβόλησαν καί δέν τήν έσκεπάσαν·
Κι από τό πέλαο, πού πατεῖ χωρίς νά τό σουφρώνει,
Κυπαρισσένιο άνάερα τ' άνάστημα σηκώνει,
5 Κι άνεῖ τς άγκάλες μ' έρωτα καί μέ ταπεινοσύνη,
Κι έδειξε πάσαν όμορφιά καί πάσαν καλοσύνη.
Τότε από φώς μεσημερνό ή νύχτα πλημμυρίζει,
Κι ή χτίσις έγινε ναός πού όλούθε λαμπυρίζει.
Τέλος σ' έμέ πού βρίσκομουν όμπρός της μέσ στά ρεῖθρα,
10 Καταπώς στέκει στό Βοριά ή πετροκαλαμίθρα,
Όχι στην κόρη, αλλά σ' έμέ τήν κεφαλή της κλίνει·
Τήν κοίταζα ό βαριόμοιρος, μ' έκοίταζε κι εκείνη.
- Έλεγα πώς τήν είχα ιδεῖ πολύν καιρόν όπίσω,
Κάν σέ ναό ζωγραφιστή μέ θαυμασμό περίσσο,
15 Κάνε τήν είχε έρωτικά ποιήσει ό λογισμός μου,
Κάν τ' όνειρο, όταν μ' έθρεφε τό γάλα τής μητρός μου·
Ήτανε μνήμη παλαιή, γλυκιά κι άστοχισμένη,
Πού όμπρός μου τώρα μ' όλη της τη δύναμη προβαίνει·
Σάν τό νερό πού τό θεωρεῖ τό μάτι ν' αναβρύζει
20 Ξάφνου όχ τά βάθη τοῦ βουνού, κι ό ήλιος τό στολίζει.
Βρύση έγινε τό μάτι μου κι όμπρός του δέν έθώρα,
Κι έχασα αυτό τό θεϊκό πρόσωπο για πολλή ώρα,
Γιατί άκουγα τά μάτια της μέσα στά σωθικά μου,
Πού έτρέμαν καί δέ μ' άφηναν νά βγάλω τή μιλιά μου·
25 Όμως αυτοί είναι θεοί, καί κατοικοῦν άπ' όπου
Βλέπουνε μέσ στην άβυσσο καί στην καρδιά τ' άνθρώπου,
Κι ένοιωθα πώς μου διάβαζε καλύτερα τό νοῦ μου
Πάρεξ10 αν ήθελε τής πω μέ θλίψη τοῦ χειλιού μου:
«Κοίτα με μες στά σωθικά, πού φύτρωσαν οί πόνοι
.....

.....
30 Όμως έξεχειλίσανε τά βάθη τῆς καρδιάς μου
Τ' αδελφία μου τά δυνατά οί Τουρκοί μου τ' αδράξαν,
Τήν αδελφή μου ατίμησαν κι αμέσως τήν έσφάξαν,
Τόν γέροντα τόν κύρην μου έκάψανε τό βράδι,
Καί τήν αυγή μου ρίζανε τή μάνα στό πηγάδι.

35 Στήν Κρήτη
Μακριά 'πό κεῖθ' εγίόμισα τέσ φοῦχτες μου κι έβγήκα.
Βοήθα, Θεά, τό τρυφερό κλωνάρι μόνο νά 'χω
Σέ γκρεμό κρέμουμεναι βαθύ, κι αυτό βαστῶ μονάχο».

5 [22.]

Έχαμογέλασε γλυκά στόν πόνο τῆς ψυχῆς μου,
Κι έδάκρυσαν τά μάτια της, κι έμοιάζαν τῆς καλῆς μου.
Έχάθη, αλιά μου! ἀλλ' ἄκουσα τοῦ δάκρου της ραντίδα
Στό χέρι, πού 'χα σηκωτό μόλις ἐγώ τήν εἶδα. —
5 Εγώ από κείνη τή στιγμή δέν ἔχω πλιά τό χέρι,
Π' αγνάντευεν Ἀγαρηνό κι εγύρνευε μαχαίρι·
Χαρά δέν τοῦ 'ναι ὁ πόλεμος· τ' ἀπλώνω τοῦ διαβάτη
Ψωμοζητώντας, κι ἔρχεται μέ δακρυσμένο μάτι·
Κι ὅταν χορτάτα δυστυχιά τά μάτια μου ζαλεύουν,
10 Ἀργά, κι ὀνειράτα σκληρά τήν ξαναζωντανεύουν,
Καί μέσα στ' ἄγριο πέλαγο τ' ἀστροπελέκι σκάει,
Κι ἡ θάλασσα νά καταπιεῖ τήν κόρη ἀναζητάει,
Ξυπνῶ φρενίτης¹⁴, κάθομαι, κι ὁ νοῦς μου κινδυνεύει.
Καί βάνω τήν παλάμη μου, κι αμέσως γαληνεύει. —
15 Τά κύματα ἔσχιζα μ' αυτό, τ' ἄγρια καί μυρωδάτα,
Μέ δύναμη πού δέν εἶχα μήτε στά πρῶτα νιάτα,
Μήτε ὅταν ἐκροτούσαμε, πετώντας τά θηκάρια,
Μάχη στενή μέ τούς πολλούς ὀλίγα παλληκάρια,
Μήτε ὅταν τόν μπομπο-Ισούφ καί τς ἄλλους δύο βαροῦσα
20 Σύριζα στή Λαβύρινθο π' ἀλαίμαργα πατοῦσα.

Β'. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Από ποια ιστορικά γεγονότα εμπνεύσθηκε ο Δ. Σολωμός την ποιητική του σύνθεση *Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ*;
Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές μέσα από τους στίχους που σας δόθηκαν.

Μονάδες 20

2. Για τη φιγούρα της Φεγγαροντυμένης στον Κρητικό έχουν κατατεθεί πολλές ερμηνείες : « ομορφιά της ζωής και της φύσης», Αφροδίτη, Ελευθερία-Ελλάδα, Νεράιδα, η Παναγία, η πλατωνική ιδέα, η ψυχή της αρραβωνιαστικιάς κ. ά.
Να επιλέξετε δύο από τις ερμηνείες και να τις τεκμηριώσετε με στοιχεία από τους συγκεκριμένους στίχους.

Μονάδες 20

3. Α. Πώς αισθητοποιείται η επαφή της Φεγγαροντυμένης με τη φύση στους στίχους 21.1-21.8; Να αναφέρετε τα σχήματα λόγου και να τα αναλύσετε.
Β. Πώς αισθητοποιείται η επαφή της Φεγγαροντυμένης με τον ήρωα στους στίχους 21.9-21.12; Να αναφέρετε τα σχήματα λόγου και να τα αναλύσετε.

Μονάδες 20

4. Να εντοπίσετε τα χρονικά επίπεδα στο απόσπασμα 22 και να εξηγήσετε πώς γίνεται η μετάβαση από το ένα επίπεδο στο άλλο.

Μονάδες 20

5. Να συγκρίνετε το απόσπασμα 4 [21.] από τον ΚΡΗΤΙΚΟ του Δ. Σολωμού με το παρακάτω απόσπασμα από τα Αιθιοπικά του Ηλιοδώρου ως προς το περιεχόμενο.

Μονάδες 20

Ηλιόδωρος, Αιθιοπικά 2.1-6

- 1 Ἦδη πλησίαζαν το πλοίο και τα πτώματα, όταν είδαν ένα θέαμα ακόμα πιο παράξενο. Μια κόρη καθόταν πάνω σ' ένα βράχο, όμορφη τόσο που θα την έλεγες θεά, βαθιά πονεμένη για το κακό κι όμως μ' έναν αέρα ευγένειας και περηφάνιας.
- 2 Φορούσε δάφνινο στεφάνι στο κεφάλι και είχε στον ώμο κρεμασμένη μια φαρέτρα· το αριστερό της μπράτσο ακουμπούσε στο τόξο, ενώ το χέρι της κρεμόταν χαλαρό. Με τον αγκώνα του άλλου χεριού ακουμπισμένο στον δεξιό μηρό της και με το πρόσωπο αφημένο στην παλάμη, τότε έσκυβε να κοιτάξει έναν νέο που κειτόταν μπροστά της και τότε σήκωνε το κεφάλι για να κοιτάξει ολόγυρα.
- 3 Ο δε νέος φαινόταν μεν σοβαρά τραυματισμένος και σαν μόλις να συνερχόταν από τον βαθύ ύπνο του παρ' ολίγον θανάτου του, αλλ' ακόμα κι έτσι άνθιζε η αρρενωπή ομορφιά του και το πορφυρό αίμα που κυλούσε ποτάμι στα μάγουλά του έκανε να λάμπει ακόμα περισσότερο η λευκότητα του προσώπου του. Ο πόνος βάραινε τα βλέφαρά του, αλλά η όψη της κόρης τον έκανε να σηκώνει το βλέμμα σ' αυτήν και το μόνο που ανάγκαζε τα μάτια του να βλέπουν ήταν ότι έβλεπαν εκείνην. Καθώς σιγά σιγά ξαναρχόταν στη ζωή, στέναξε βαθιά και ψιθύρισε αδύναμα λέγοντας «Γλυκιά μου, σ' αλήθεια έχεις σωθεί ή μήπως, θύμα του πολέμου κι εσύ, δεν στέργεις ούτε και νεκρή να αποσπαστείς από μένα και η ψυχή σου σαν φάντασμα με ακολουθεί στη δυστυχία μου;» Και η κόρη «Από σένα» είπε, «εξαρτάται η σωτηρία μου και ο χαμός μου· το βλέπεις αυτό;» και δείχνοντας ένα ξίφος πάνω στο γόνατό της, «ως τώρα», είπε, «έμεινε αργό γιατί η αναπνοή σου το συγκρατούσε». Και με τα λόγια αυτά εκείνη μεν τινάχτηκε από το βράχο, οι δε ληστές που στέκονταν στο λόφο, σαν να τους χτύπησε στη θέα της κεραυνός, έτρεξαν θαμπωμένοι και περιίτρομοι να κρυφτούν άλλος κάτω από άλλο θάμνο· πιο μεγάλη ακόμα και πιο θεϊκή φάνταζε τώρα που ήταν όρθια, καθώς τα βέλη βρόντησαν στην ξαφνική κίνησή της, το χρυσοϋφαντο φόρεμά της άστραφτε στον ήλιο και τα μαλλιά της, λυτά κάτω από το βακχικό στεφάνι, κατακυλούσαν ως τη μέση της σχεδόν. Μα περισσότερο απ' όσα έβλεπαν τους τρόμαζε η άγνοια για όσα γίνονταν· άλλοι απ' αυτούς νόμιζαν πως είναι κάποια θεά, η Άρτεμη ή η εντόπια Ίσις, άλλοι την περνούσαν για ιέρεια που είχε καταληφθεί από θεϊκή μανία και είχε διαπράξει όλο εκείνο το φονικό. Αυτά έβαζαν εκείνοι με το νου τους, αλλά δεν γνώριζαν ακόμα την αλήθεια. Και η κόρη χύθηκε ξαφνικά πάνω στο κορμί του νέου, τον έσφιγγε στην αγκαλιά της και τον καταφιλούσε, του σκούπιζε τα αίματα, στέναξε και δεν πίστευε πως ήταν ζωντανός.

*Ανθολογία Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, τ. 3, Αθήνα 2002: ΟΕΔΒ, μτφ.
Αλόη Σιδέρη, σσ. 355, 357*

(Το πρώτο και πέμπτο θέμα είναι από τα θέματα των πανελλαδικών
εξετάσεων για την τέταρτη τάξη του εσπερινού Λυκείου του έτους 2007)

ΜΠΟΥΡΔΑΚΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Περικλέους Σταύρου 31
34100 Χαλκίδα
Τ: 2221-300524 & 6937016375
F: 2221-300524
@: chalkida@diakrotima.gr
W: www.diakrotima.gr

1. Πηγή έμπνευσης: πραγματικά γεγονότα της επανάστασης στην Κρήτη. (κατάληψη από Τούρκους φυγή πολλών από Κρήτη προς Κύθηρα, Αντικύθηρα, Πελοπόννησο).

Το κείμενο του ποιήματος αναπαράγει το τραγούδι ενός πρόσφυγα κρητικού που, μακριά από την πατρίδα του αναπολεί τα περασμένα, πλεγμένο γύρω από το περιστατικό που καθόρισε τη ζωή του.

2. A) Η Θεία Πρόνοια –Η Παναγία (θρησκευτική θέαση)

- ✓ συμφιλίωση ανθρώπινης και θεικής υπόστασης του Θεού
- ✓ *θρησκευτική αλλά μη χριστιανική θέαση+: νεράιδα ρομαντικών παραμυθιών –Αφροδίτη (έμφαση στην ομορφιά, ερωτικό στοιχείο)

- B) Η Ελλάδα –η Ελευθερία (εθνοκεντρική θεωρία)

- ✓ ανθρώπινα χαρακτηριστικά (πρβλ. Ελεύθερους Πολιορκημένους)
- ✓ αόρατη δίπλα στους πολεμιστές
- ✓ γνώση βασάνων τους
- ✓ στήριξη –εμπύχωση στον αγώνα

3. $A+B \rightarrow$ Παρομοιώσεις, μεταφορές, προσωποποιήσεις

4. **Χρονικά επίπεδα "Κρητικού".**

1^ο $\rightarrow$ καλύπτει το χρόνο του ναυαγίου και της θαυμαστής εμπειρίας:

ΠΑΡΕΛΘΟΝ $\rightarrow$ Αφηγηματικό Παρόν.

2^ο $\rightarrow$ προϊστορία ήρωα στην Κρήτη: Απώτερο Παρελθόν.

3^ο $\rightarrow$ Η ζωή του μετά το ναυάγιο και το χαμό της κόρης: ΠΑΡΟΝ
(ανακαλεί στο τραγούδι τα παρελθόντα δεινά).

4^ο $\rightarrow$ οραματισμός της έσχατης κρίσης(Δευτέρας Παρουσίας):ΜΕΛΛΟΝ.

Οι χρονικές διαβαθμίσεις διαπλέκονται :

$\rightarrow$ Το απώτερο παρελθόν τίθεται εμβολισμό στο αφηγούμενο παρελθοντικό πλαίσιο της πρόσφατης δοκιμασίας του πρόσφυγα (του ναυαγίου).

Χρόνος απώτερου παρελθόντος: σφαγές – διώξεις από τους Τούρκους (1823-24).

Παρόν ήρωα: ο χρόνος που έπεται της διάσωσής του, είναι σώος αλλά [αφηγηματικό συντετριμμένος και εξιστορεί το πάθημά του.

Παρόν]

Μέλλον: Ο άδηλος χρόνος της Έσχατης Κρίσης.

Χρήση

α) αναδρομών (αναφορές στο απώτερο παρελθόν)

β) προλήψεων (αναφορές στο μέλλον).

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Περικλέους Σταύρου 31
34100 Χαλκίδα
T: 2221-300524 & 6937016375
F: 2221-300524
@: chalkida@diakrotima.gr
W: www.diakrotima.gr

↓
μετατόπιση σε
μεταφυσικό επίπεδο-
Δευτέρα Παρουσία.

Κοινός τόπος στα σολωμικά έργα:

Το δέλεαρ της φύσης που παροπλίζει τις φυσικές – ηθικές αντιστάσεις ανθρώπου (εδώ: το άκουσμα του ήχου υπονομεύει τη διάσωση της αγαπημένης).

5.

- Παρουσία μιας κόρης και ενός νέου
- Προσπάθεια ερμηνείας της μορφής της κόρης
- Παρουσίαση της γυναικείας μορφής
- Σχέση των ηρώων , παραγρ. 4
- Σκηνογραφία – εικόνες καταστροφής